

HUHTIKUU
4/2011

SISÄLTÖ

.....
KEVÄTTÄ 2011

.....
TIETOA HAJAJÄTEVESIEN
MAAILMASTA

.....
LETTOSAAREEN PÄÄSTIIN
KETTERÄN TULILLE

.....
PÄÄSIÄISEN PERINTEITÄ

LAATOKAN RANNALTA
PUTKILAHTEN

.....
KEVÄTKOKOUS

.....
KAUPUNGIN
VIHERRYHMÄN SEMINAARI

NETTIYHTEYDET
LANGATTOMASTI

.....
KIITOS ILMOITTAJILLE,
ILMAN TEITÄ TÄMÄ LEHTI EI VOISI
ILMESTYÄ TÄSSÄ LAAJUUDESSA.

.....
TILAA KYLÄLEHTI
LAHJAKSI TUTTAVALLES!

Putkilahden Kylälehti

Putkilahden kylälehti myös internetissä:
www.putkilahti.net

Perustettu 1993.
Ilmestyy 12 kertaa vuodessa.
Kylän paras tiedottaja.

Irtonumero
2,00 euroa

AUNE TURUNEN, PÄÄTOIMITTAJA

Kevättä 2011

Nykyiset tiedotusvälineet ovat multaneet maailman niin pieneksi, että kaukaisienkin maiden elämä kulkeutuu hetki hetkeltä koteihimme. Elämme mukana nykyhetken tapahtumien virrassa seuratesamme kaikkialta maailmalta tulevia uutisia, jotka viimeaikoina ovat olleet hyvin ikäviä. Maaliskuussa Japanissa tapahtunut valtaisa luonnonkatastrofi on vaatinut järkyttävän suuren uhriluvun. Lisäksi Fukushiman ydinvoimaloiden vaurioituminen monine ongelmineen on lisännyt seudun asukkaiden epätoivoa. Tämän kevään uutisotsikoita ovat leimanneet myös vakavat levottomuudet eri puolilla maailmaa, erikoisesti Libyassa.

Valoa kaiken synkkyden keskelle tuovat ne ihmiset ja ihmisryhmät, jotka oman hen-

kensäkin uhalla ovat rientäneet auttamaan vaarojen ja vaikeuksien keskellä kärsiviä ihmisiä.

Huhtikuun 17. päivänä kotimaassamme pidetään eduskuntavaalit. Äänestäjien vakava toivomus on, että valitut olisivat tosissaan koko kansan edustajia eikä vain oman etunsa tavoittelijoita. Kansanedustajan työ ei ole helppoa, se vaatii monipuolista tietoa ja osaamista, kuitenkin tärkeintä tehtävän hoidossa tulisi olla vastuuntuntoinen oikeamielisyys.

Kevät saapui taas yhtä lumoavana kuin aina ennenkin. Valoa riittää ja luonto on lupauksia täynnä. Kun oikein tarkasti

kurkistaa, niin jo näkyy aavistus vihreää ja pajunkissojen pehmeää pintaa. Eikä mene aikaakaan, kun jo leskenlehdet avaavat nuppunsa ja väri-iloa lisäävät krookukset ja vieläpä narsissitkin paljastavat piilopaikkansa.

Kevätkauden suurin juhla on pääsiäinen, jota vietämme totutuin perinteisin tavoin. Koristamme kotejamme pajunoksilla, tipuilla, suklaamunilla ja rairuoholla. Vanhaan tapaan ruokapöytiin ilmestyvät pääsiäisherkut: lampaanpaistit, munat ja mämmi. Juhlapyhien jälkeen kevät ottaa vauhdikkaan kirin kohti kesää.

HYVÄÄ PÄÄSIÄISTÄ!

Putkilahden KYLÄLEHTI

(ISSN 1236665X)

PERUSTETTU 1993. ILMESTYY KERRAN KUUSSA.

KUSTANTAJA: PUTKILAHDEN KYLÄSEURA RY

PUHEENJOHTAJA: VEIKKO RIIKONEN

SÄHKÖPOSTI: VRIIKONEN@LUUKKU.COM

OSOITE: KÖNNÖNTIE 20, 41870 PUTKILAHTI

PUHELIN: (0400) 629 049

PAINOS: 340 KPL

TILAAJIA: 260 (HELMIKUU 2010)

PAINOPAikka: KOPPIVÄ OY, JYVÄSKYLÄ

KYLÄLEHDEN KEHITTÄMINEN

KYLÄLEHDEN YHTEYSHENKILÖT OTTAVAT VASTAAN EHDOTUKSIA LEHDEN KEHITTÄMISEKSI. HEILLE VOI TARJOTA MYÖS AINEISTOA JULKAISTAVAKSI. YHTEYSHENKILÖLUETTELO OIKEALLA.

TILAUSHINNAT 1. 1. 2011 ALKAEN

PERUSHINTA EUROA 21.00/12 NUMEROA

KESTOTILAUSALENNUS EUROA 3,00 / VUOSI

SUOMEN ULKOPUOLELLE LISÄHINTA EUROA 3,00/VUOSI

IRTONUMEROT EUROA 2.00.

ILMOITUSHINNAT 1. 1. 2011 ALKAEN

PERUSHINTA 0,13 €/PALSTAMM.

TOISTUVA ILMOITUS 0,10 €/PALSTAMM

TAKAKANNEN VÄRI-ILMOITUSLISÄ 0,05 €/PALSTAMM

KANNEN VÄRI-ILMOITUS 0,50 €/MM (140 MM LEVEYS)

ILMOITUKSESTA LASKUTETAAN VÄHINTÄÄN 20 €

YHDISTYSTOIMINTA SOPIMUKSEN MUKAAN

PUTKILAHDEN UUTISIA INTERNETISSÄ:

<http://www.putkilahti.net/>

PÄÄTOIMITTAJA:

AUNE TURUNEN P. (050) 464 3683

VESPUOLENTIE 1568, 41800 KORPIAHTI

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

MUU TOIMITUSKUNTA:

VALTO KOSKINEN, TAITTO P. (050) 563 7344

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

ESKO PERTTILÄ, ILMOITUKSET P. (0400) 762211

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

Uudet tilaukset:

YLLÄ MAINITUT YHTEYSHENKILÖT

AINEISTOPÄIVÄMÄÄRÄ:

ILMESTYMISKUUKAUDEN ENSIMMÄINEN PÄIVÄ

VOOKRATTAVANA PUTKILAHDESSA
JUHLA- TAI HARRASTUSKÄYTTÖÖN TOIMITILAA

Koulun käyttökorvaushinnat

	tunti	1/2 vrk	1/1 vrk
Koko koulu	20 euroa	50 euroa	80 euroa
Luokkahuone	5 euroa	15 euroa	
Jumppasali	5 euroa	15 euroa	
Keittiö ja ruokala	10 euroa		
Sauna	30 euroa/kerta		

Tiedustelut ja varaukset: Marja Riikonen p. 0400 647 909

Ilmoita
Putkilahden kylälehdessä

alkaan vain
20 euroa/kerta

Asunto vuokrattavana

Putkilahden kyläseura ry tarjoaa vuokralle yläkerrassa

noin 50 m², 1 h+keittiö+kph

Kiinteistössä myös sauna, kellari, viljelypalsta ja varastotiloja.

Vapaa heti. Tiedustelut puh. 0400 647 909/Marja Riikonen

IDO KILPYHUONEKALUSTEET

Putket,
pumput,
vesijohtotarvikkeet,
muut LVI-tarvikkeet

Uponor

Myynti ja asennus
Heikki Vilkmán
19910 Tammijärvi
p. (0400) 244 362

orgs

Kerromme kerran viikossa
keskiviikkoisin koko pitäjän uutiset

Tilaa **KORPILAHTI** ja lue
PAIKALLISLEHTI

Kokkotie 11 C 17, 41800 KORPILAHTI
p.040 1977 400, faksi 822 471
toimitus@korpilahtilehti.fi
ilmoitukset@korpilahtilehti.fi
www.korpilahtilehti.fi

Parturi-kampaamo-
Kauuneushoitola
Hiusten Avain

GOLDWELL

Martinpolku 23, Korpilahti puh. (014) 841 300

GOLDWELL

CLOSER TO STYLISTS. CLOSER TO HAIR.

**Parturi-Kampaamo
Mirkka Tuominen**

Tammijärventie 256
19910 Tammijärvi
puh. 044 5035128
ma-pe 9-17
ilt. ja la sop.muk.

TIETOA HAJAJÄTEVESIEN MAAILMASTA

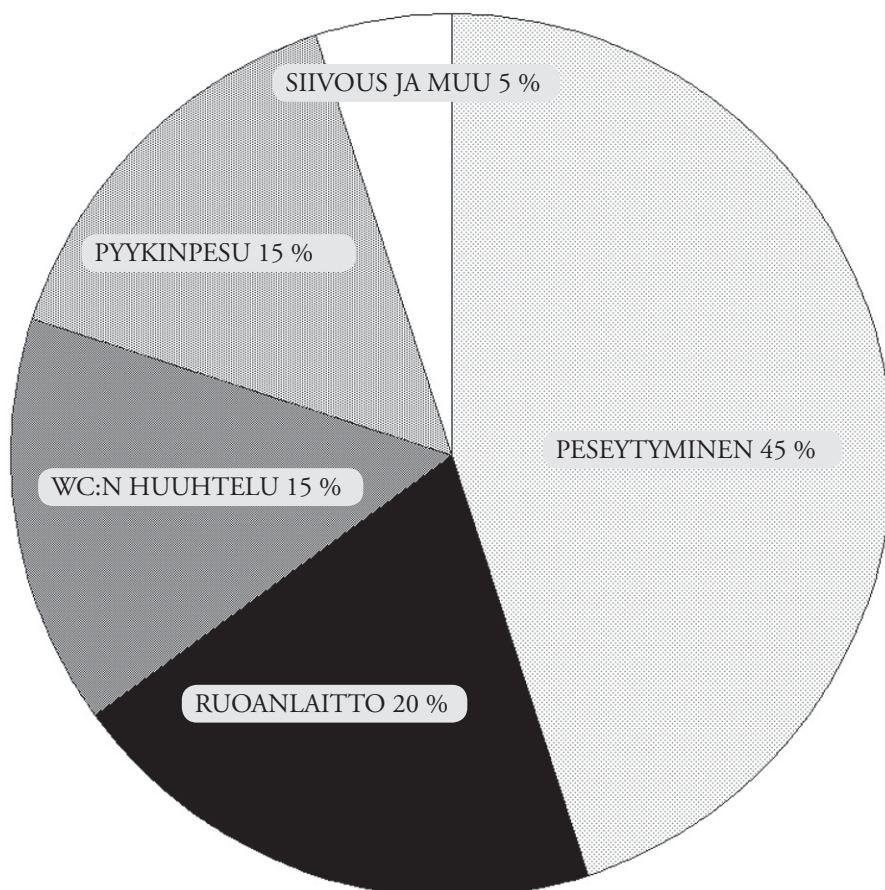
Syksyn ja talven aikana paljon puhuttanut asia on ollut jätevedet ja niiden puhdistusvaatimukset. Uudet haja-asutuksen jätevesien puhdistusvaatimukset tulivat voimaan maaliskuussa 2011. Ympäristönsuojelulain muutos tuli voimaan 9.3.2011 ja suunnitte-

lua sekä toteutusta koskeva asetus tuli voimaan 15.3.2011. Kotitalouksien ja muiden kiinteistöjen, jossa on paineellinen kylmä/kuumavesi, on järjestettävä jätevesiasiat kuntoon 15.3.2016 mennessä.

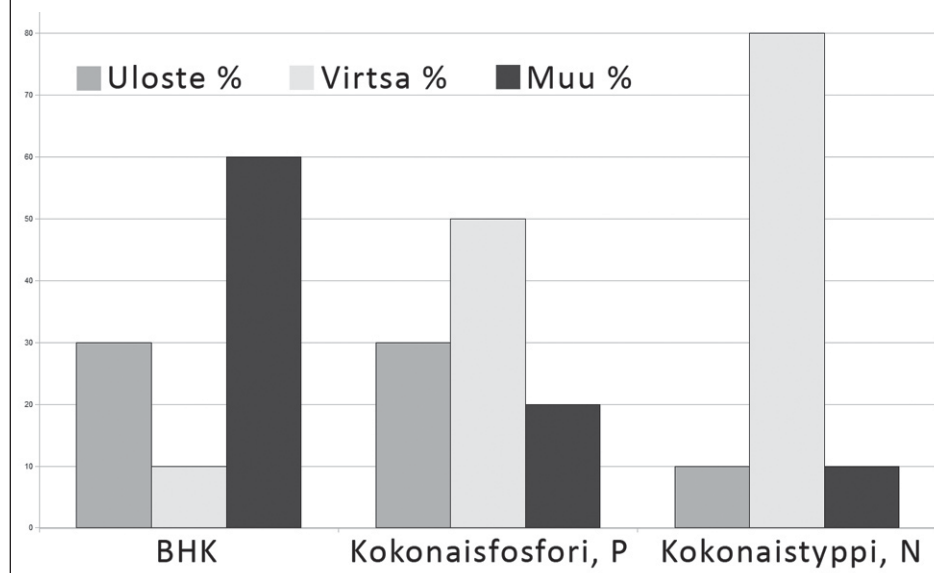
Vapautuksen saavat kiinteistön haltijat, jotka ovat täyttäneet 68 vuotta ennen 9.3.2011 ja kiinteistö on vakituinen asunto. Kiinteistöissä, joissa on kantovesi tai niin sanottu kesävesipumppu ei vaadita suurempia toimenpiteitä. Puhdistusvaatimusten noudattamiseen voi hakea määräaikaisen poikkeuksen kunnalta esimerkiksi pitkäaikaissairaat tai työttömät. Lykkäystä on myös mahdollista saada, jos vesihuoltolaitoksen viemäriverkko ulottuu lähivuosina 15.3.2016 jälkeen kiinteistölle. Rakennettaessa uutta tai laajennettaessa vanhaa rakennusta uudet vaatimukset tulevat voimaan heti.

Uusilla säädösmuutoksilla on tarkoitus kohtuullistaa jätevesien käsittelyn vaatimuksia siten, että jokainen kiinteistön omistaja saisi toimivat laitteet kohtuullisella hinnalla ympäristöä kuormittamatta.

Jäteveden muodostuminen kotitaloudessa

Jätevesikuormituksen koostumus

Jäteveden synty Kotitalouksien jätevedet jakautuvat kahteen osaan. Mustat vedet sisältävät ulosteita eli vessavesiä. Harmaat vedet syntyvät pesuvesistä eli peseytymisestä, tiskaamisesta ja siivoamisesta. Yksi ihminen tuottaa vuodessa 40-55 kuutiota jätevettä.

Miksi puhdistettava? Jätevesissä olevat ravinteet typpi N ja fosfori P aiheuttavat vesien rehevöitymistä, joten rannat kasvavat umpeen ja sinileväkukinnot lisääntyvät. Vesistöjen happea kuluttava aines (biologinen hapenkulutus BHK) on myös riski vesistölle kuluttaessaan vedestä hap-

pea pois aiheuttaen jopa kalakuolemaa. Jätevesien mukana leviää myös suolistolaiset, joita esiintyy saastuneissa vesissä elävillä kaloilla.

Ajautuessaan pohjavesiin jätevedet aiheuttavat ihmisille juomaveden kautta terveysriskejä tai tauteja kuten salmonella. Myös erilaiset kemikaalit, raskasmetallit ja puhdistusaineet ovat haitaksi ihmisen terveydelle.

Laki ja asetus vaatii myös puhdistamaan jätevedet. Yleensä lähtökohtana on, että käsittelemättömän veden orgaanisesta aineesta pitää puhdistaa 80%, fosforista 70% ja typestä 30%. On olemassa niin sanottuja herkkiä alueita, kuten ranta-alueet, joilla vastaavat prosentit ovat BHK 90%, P85% ja N 40%. Useimmilla kunnilla on olemassa ympäristönsuojelumääräykset, joissa on mainittu kyseisistä herkistä alueista ja niiden tiukemmista määräyksistä, etäisyyksistä ja toimintatavoista. Monilla kunnilla on myös haja-asutusalueiden jätevesijärjestelmien suunnitteluun ja rakentamiseen tarkoitettuja oppaita.

Vanhat järjestelmät Yleisin vanha järjestelmä on kaksi- tai kolmeosainen saostussäiliö, jonka avulla jätevesistä erotellaan raskaat kiintoaineet ja kelluvat ainekset. Saostussäiliöiden jälkeen on imeytysputki tai purkuputki maastoon. Säiliöiden käyttöikä on noin 30 vuotta paikasta riippuen. Asianmukaiset, huolella tarkastetut, hyväkuntoiset pohjalliset saostuskaivot voidaan liittää uuteen järjestelmään esikäsitteilymenetelmänä.

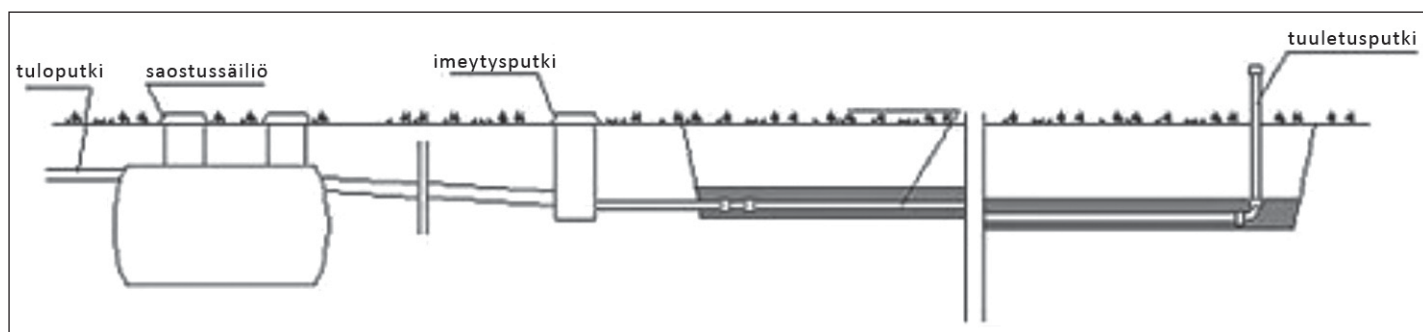
Uudet jätevesijärjestelmät Yleisimpiä puhdistamotyypppejä ovat maapuhdistamot, joihin kuuluvat maahanimeyttämö ja suodattamo. Maapuhdistamot ovat helppohoitaisia, mutta melko kookkaita järjestelmiä, jotka vaativat tontilta tilaa. Toinen yleinen ryhmä on pienpuhdistamot, jotka ovat pienikokoisempia tehdasvalmisteisia laitekokonaisuuksia. Niissä biologiset, kemialliset tai biologiskemialliset prosessit poistavat jätevedestä haitta-aineet, jonka jälkeen vesi voidaan johtaa maastoon.

Maahanimeyttämö soveltuu alueille, joissa maaperä on hyvin vettä läpäisevää,

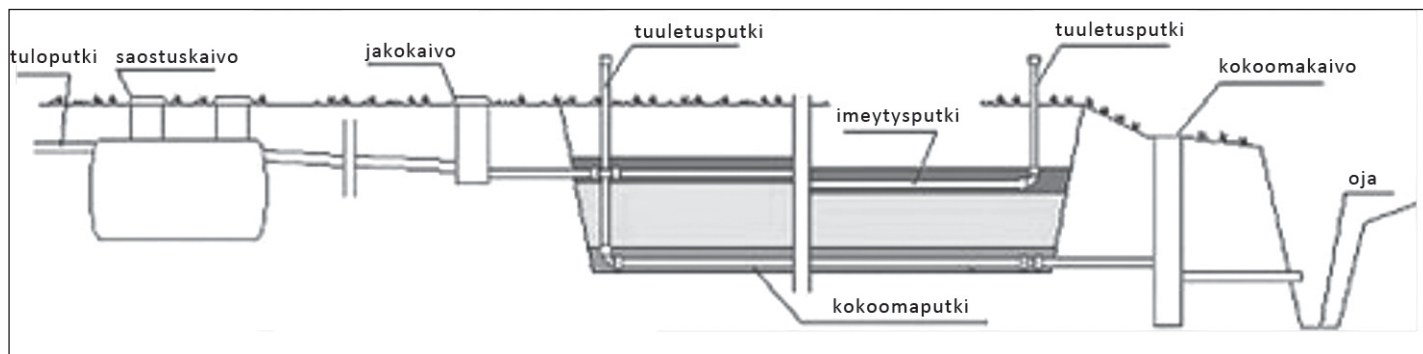
mutta ei ranta- tai pohjavesialueille. Rakennuspaikan valinnassa pitää olla erityisen tarkkana ja asiantuntemus mitoituksessa on hyvin tärkeää, koska maaperä itsessään toimii suodatinmassana. Maaperän soveltuvuus imeyttämiseen on selvitettävä erillisillä tutkimuksilla. Maahanimeyttämön ikä on noin 20 vuotta hyvin rakennettuna ja hoidettuna.

Maasuodattamo on maahanimeyttämöstä laajennettu versio, jossa jätevesi puhdistuu mekaanisesti ja biologisesti painuessaan rakennetun hiekkakerroksen läpi. Maasuodattamo tarvitsee suunnitella ja toteuttaa huolella, koska puhdistustulokseen vaikuttavat tekijät ovat haasteelliset. Oikeilla aineksilla ja mitoituksella tehty maasuodattamo on helppohoitoinen ja pitkäikäinen eli noin 20 vuotta.

Jaetussa järjestelmässä mustat ja harmaat vedet eritellään. Wc-vedet johdetaan pullokaivoon tai käytetään erilaisia kiviakäymälöitä. Harmaille vesille rakennetaan maahanimeyttämö tai maasuodattamo. Jaettu järjestelmä soveltuu hyvin monille loma-asunnoille, joiden tontilla on tilaa ja

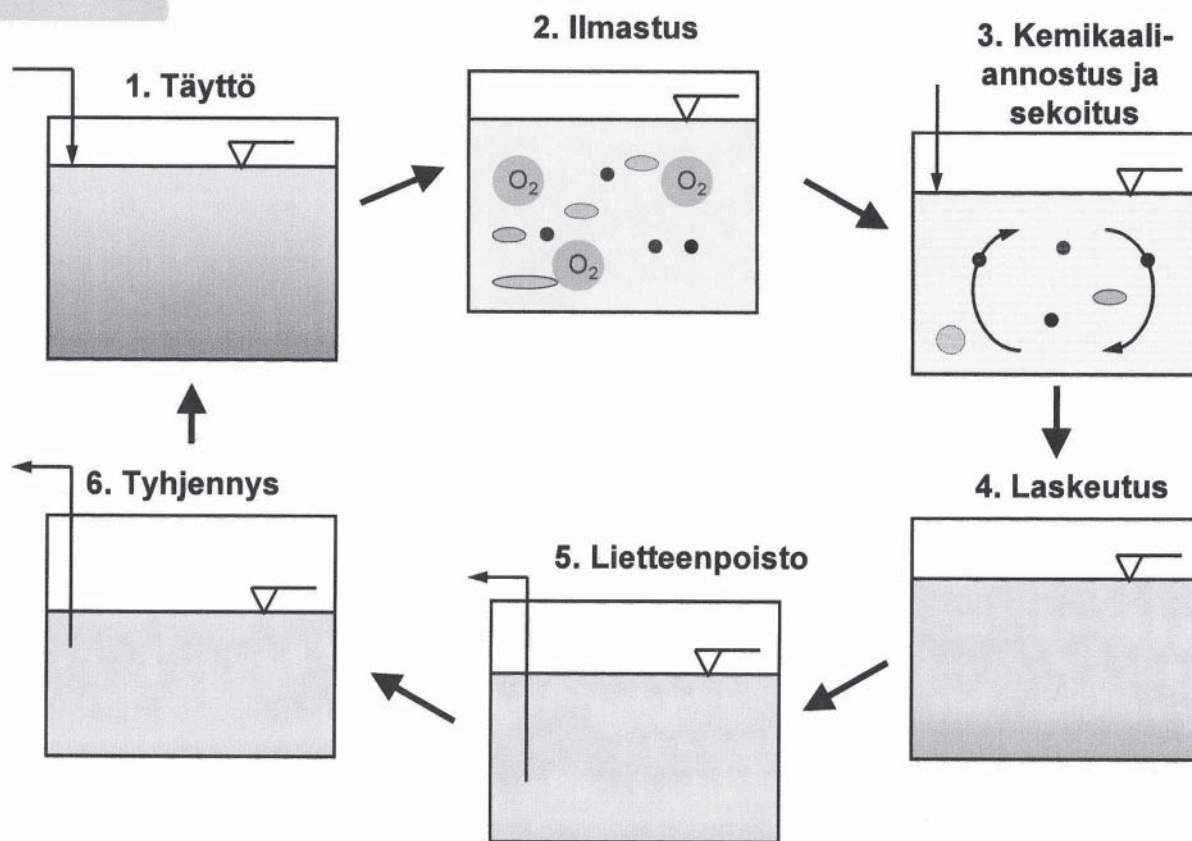

Maahanimeyttämö kuvassa yläpuolella ja maasuodattamo kuvassa alapuolella..

Panospuhdistamon toimintaperiaate

uponor

suojaetäisyydet riittävät.

Pienpuhdistamoista yleisimpiä ovat panospuhdistamot, jotka toimivat sähköllä ja niissä käytetään saostuskemikaaleja. Puhdistamot sopivat hyvin kiinteistöille, jotka ovat ympärivuotisessa käytössä. Se on myös hyvä vaihtoehto yhteispuhdistamoksi naapureiden kanssa. Laitteisto poistaa jätevesistä hyvin ravinteet, kunhan prosessia seurataan ja huollot hoidetaan kunnolla.

Mitä tulisi tehdä? Jokaisella kiinteistöllä, myös kantovesi, tulee olla selvitys nykyisestä järjestelmästä ja sen huolto-ohjeet. Jos ei ole selvitystä, sellainen tulee laatia joko itse tai asiantuntijan toimesta. Samalla voi tarkistella vanhaa järjestelmää ja miettiä uusia vaihtoehtoja.

Uutta suunniteltaessa ensin kannattaa tiedustella viemäriverkostoista tai yhteishankkeista naapureiden kanssa. Jos pää-

tyy kiinteistökohtaiseen ratkaisuun kannattaa kysellä kunnan rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisilta lisäohjeita ja käyttää suunnitelmanteossa suunnittelijaa. Suunnittelija auttaa eri vaihtoehtojen valinnassa ja antaa ohjeita prosessin edetessä. Kiinteistön omistajan ja suunnittelijan päädyttyä johonkin ratkaisuun tulee suunnitellulle järjestelmälle hakea lupa kunnasta. Kun suunnitelma ja lupa-asiat ovat kunnossa, niin voidaan aloittaa järjestelmän asennus. Asennustyö tulee tehdä suunnitelman mukaan ja huolellisesti, paras tulos saavutetaan näin.

ILARI RANTANEN

Lisätietoja:

www.hajavesi.fi, www.hajaputsari.fi
www.ymparisto.fi/hajajatevesi
www.huussi.net, www.salaoyjhditys.fi

www.vesiensuojelu.fi

www.jamk.fi/jatevesi, www.uponor.fi

www.puhdastulevaisuus.fi

www.finlex.fi, www.eduskunta.fi

Lähteet

Haja-asutusalueiden vesihuolto, HAMK

Haja-asutusalueiden jätevesihuollon tehostamisen toimeenpano 2009, Ympäristöministeriö

Jätevesien käsittelyopas, Jämsä

Jätevesienkäsittelyopas 2009, Lahdenseurun ympäristöpalvelut

Jätevesiopas, Agrimarket

Opas jätevesijärjestelmien suunnitteluun ja rakentamiseen haja-asutusalueilla, Jyväskylä

Opas jätevesien maailmaan, Vesiensuojeluyhdistys

Pieni jätevesiopas, Luoko ry

Toimiva jätevesijärjestelmä, JAMK

LETTOSAAREEN PÄÄSTIIN KETTERÄN TULILLE

Kellon siirrettyä tunnilla suvea päin meitä kokoontui pirteä porukka Koulu-
puiston pihaan kauniissa lumisateessa. Viikolla lauhtuneista keleistä kehittyi
kunnollisia yöpakkasia, joten sunnuntaina 27.3. olleelle Ketterän vaelluspäi-
välle saatiin paitsi kohtuullisesti kantavaa hankea niin myöskin uutta lunta
hiihtäjille.

Järvellä kävi leudonpuoleinen läntinen tuuli, joka kuljetti mukanaan
maisemat pehmentävää lumihuutaleiden huntua. Jälle mentiin tavallista
aikaisemmasta paikasta, Salmelan alapuolelta, mikä hiukan lisäsi retken
urheilullisuutta kersteen painuessa jalan alla. Hiihtäjät etenivät helposti jär-
ven jäällä kelkanjälkeä pitkin, Riikosen Veksi oli veränyt moottorikelkalla
reessä Marjan sekä kahvitteluvälineitä saareen. Jalan tulevat tarpoivat perässä
– järven lumiset maisemat selkeytyivät vähitellen, aurinko loisteli kelmeästi
pilviharsojen takana keväisen korkealta paikaltaan.

Lettosaarella poltettiin normaaliin tapaan tulita sen aikaa, että saatiin kah-
vit keitettyä ja makkarat paistettua sekä asiaan kuuluvat seuranpidot pidettyä.
Paikalla olijoita viilensi sopivasti tuuli, lumisade ei päässyt yltymään haitaksi
asti. Läsnäolijoita oli noin 14 henkeä ja Mäkelän Tarjan ruskeapilkkuinen
koira, jonka tapana on käydä haukkumassa pilkkijät.

Muodostimme paluuraidon kohti kotia ja näin oli taas kevään vastaanotto
hoidettu, viime kerralla kaksi vuotta sitten tapasimme suuria räpyläläisiä
lumesta Salmelan tie-noilla. Tämän vuoden ensimmäiset joutsenet allekir-
joittanut havaitsi 21.3. maanantaina. Ylös, ulos ja lenkille!

TEKSTI TIMO SUOMINEN

KUVA NIILLO HUUJÄRVI

PÄÄSIÄISEN PERINTEITÄ

Pääsiäinen on kristillisistä juhlista vanhin. Pääsiäistä alettiin
viettää jo 100-luvulla, kun loppiaisen vietto alkoi 200-lu-
vulla ja joulun vietto ”vasta” 300-luvulla. Pääsiäisenä juh-
litaan Jeesuksen ylösnousemista kuolleista. Jo 100–200
-luvulla kirkkoisat väittelivät pääsiäisen täsmällisestä sijoit-
tumisesta kalenteriin. Asia ratkaistiin siten, että pääsiäinen
on ensimmäisenä kevätpäivän tasauksen jälkeisenä sun-
nuntaina. Useat pääsiäistäppämme ovat peräisin ortodoksi-
sesta Karjalasta. Monissa maaseudun pääsiäistävoissa näkyi
valmistautuminen tulevaan kesään. Tyypillinen pääsiäisen
symboli viittaa uuden elämän alkuun.

Pääsiäistä edeltävä paastonaika Suomen papisto kehitti
maailman valtakielistä poikkeavasti omat pääsiäisen seudun
uudissanat, paaston aikaan liittyvästi: laskiainen (laskeu-
tuminen paastoon) ja pääsiäinen (paastosta pääseminen).
Paastonaika alkaa laskiaistiistain jälkeen ja päättyy pääsiäis-

HANKI UUDET JÄTEASTIAT MEILTÄ KOTIIN TOIMITETTUINA

600 ltr

240 ltr

◇ JÄTTEENKULJETUS

◇ VAIHTOLAVAT

◇ LOKAHUOLTO

◇ VIEMÄREIDEN AVAUKSET

◇ JÄTEHUOLTOTUOTTEIDEN
MYynti

SIHVARI OY

www.sihvari.fi, info@sihvარი

Puh. 010 525 1640

sunnuntaina. Laskiaistiistaina onkin ollut tapana syödä tavallista tuhdimmin. Ruuassa tuli olla ennen kaikkea rasvaa, keitettiin siansorkista, herneistä ja pavuista rokkua. Laskiaistiistaita on katolisissa maissa tapana juhlia riehakkailla karnevaaleilla (lat. carne vale = jäähyväiset lihalle). Karnevaalien kotimainen vastike on pulkkamäet. Koulukaupungeissakin on nykyään mukava nähdä laskiaistiistaina iloisia opiskelijoita, jotka värikkäissä haalareissaan suunnistavat pulkkamäkeen. Mitä pidemmälle kelkka tai pulkka liukuu, sitä pidempiä

pellavia saadaan tulevana kesänä! Paastonai-kaan liittyy katumus; ihminen katu syntee ja kiintymystään tähän maailmaan.

Etenkin maaseudulla säilyi pitkään paastonaikaan liittyviä erilaisia työkieltoja.

Palmusunnuntai Palmusunnuntaista alkaa pääsiäistä edeltävä hiljainen viikko, piinaviikko. Palmusunnuntain nimi viittaa palmunlehviin, joita ihmiset heittivät Jeesuksen eteen tielle hänen saapuessaan aasilla ratsastaen Jerusalemiin. Kun täällä pohjoisessa ei ole palmunlehviä, korvaa ne meillä ainoana pääsiäisen ajan elävänä oksana kukkivat pajunoksat. Pajunoksia tuodaan nytkin kotiin palmusunnuntaina.

Pajunoksilla myös ”virvotaan”, mikä sana on tullut venäjänkielen sanasta ”verba”, paju.

Palmusunnuntain virpomisessa sekoittuu kaksi kulttuuria: itäsuomalainen ortodoksinen harras virpominen ja läntinen pikkunoiaperinne. Lapset lähtivät varhain palmusunnuntaiaamuna pyhävaatteissaan

kulkemaan sukulaisten ja naapureiden luokse mukanaan ortodoksipapin siunaamat ja sen jälkeen koristellut pajunvitsat. Tavattuaan talon väkeä lapset alkoivat heitä vitsoillaan kevyesti lyödä ja sanoa esim: ”Virpoi, varpoi, vitsat käyvät, tulevaks vuueks, tuoreeks, terveeks”. Virpa jäi taloon ja sitä vastaan saatiin sitten viikon päästä pääsiäisenä kananmuna, muita elintarvikkeita tai joskus myös rahaa.

Läntisessä Suomessa Pohjanmaalta Satakuntaan ja Keski-Suomeen asti lapset kiertelivät pääsiäislauantaina pikkunoidiksi pukeutuneina kahvipannuineen jo 1800-luvulla. He toivottivat hyvää pääsiäistä ja halusivat palkan heti. Karjalan siirtoväen mukana virpomistapa tuli toisen maailmansodan jälkeen tietoon kaikkialla Suomessa ja sekoittui vähitellen läntiseen pääsiäislauantain lastenperinteeseen, pikkunoina kiertelyyn.

Palmusunnuntaisen virpojan tavalliset sunnuntaivaatteet vaihtuivat trullin varusteisiin, virpomisaika siirtyi keski- tai

iltapäivään, virvottavalle jätettiin pajunvitsa ja palkka vaadittiin välittömästi: ”Virvon varvon, tuoreeks, terveeks, ... vitsa sulle, palkka mulle!”

Kiirastorstai Omalaatuinen ohjelmaltaan oli vanhan suomalaisen kansan parissa kiirastorstai. Silloin karkotettiin talojen pihamailta kiira. Kiira viittaa kaikenlaiseen pihan rauhaa häiritsevään pahaan, joka haluttiin kesän kynnyksellä karkottaa pihapiiristä niin, että se ei kesälläkään ilmestyisi. Tällöin karjakin uskaltaisi saapua ajoissa kotiin. Kiiran karko-

tus tapahtui nostamalla kelkkaan palava, käryävä astia ja juoksuttamalla sitä rakennusten ympäri pitäen kovaa melua ja huutaen lorua: ”Kitis kiira metsään.” Kiiranajo on jo historiaa, vielä 1900-luvulla se eli lasten leikkiperinteenä.

Kristillisessä mielessä kiiranajossa on kysymys synneistä puhdistautumisesta. Sana kiira on laina muinaisruotsista, vastaava sana nykykielessä on skär ”puhdas”. Taustalla on varhaiskirkon tapa, missä seurakunnan yhteydestä jonkin rikkomuksen takia poissuljetuille, mutta määrätty katumusharjoitukset suorittaneille annettiin kiirastorstaina synninpäästö ja heidät näin vapautettiin pahan vallasta ja otettiin takaisin seurakunnan yhteyteen.

Pitkäperjantaista pääsiäiseen Pitkäperjantai on pitkän paastonajan ja raskaan piinaviikon kärsimyksen huipentuma. Vanhoihin hyviin tapoihin on Suomesakin kuulunut, että tällöin ei vierailtu edes lähimmissä naapureissa, vaan istuttiin

vakaina kotona paastoten ja sanaa lukien. Lieten ei viritetty tulta, joten syötiin vain kylmiä ruokia, kuten kapakalaa, hapanta leipää ja edellispäivinä valmistettua mämmiä. 1950-luvun lapsuuskodistani muistan, että pitkäperjantaina ei oikein saanut mennä ulos laskettelemaan tai hiihtämään, vaikka keväinen aurinko paistoi täydeltä terältä. Perjantai tuntuikin ”pitkältä”.

Ajanjakso pitkäperjantain illasta varhaiseen sunnuntaiaamuun – aika, jona Jeesus oli haudassa – oli vanhan kansan uskomuksissa vuoden huonomaineisin. Kaikki pahat voimat olivat silloin liikkeellä, noidat ahdistelivat turvattomia ihmisiä ja etenkin kotieläimiä. Keskiaikaisista noitavainoista juontuva länsieurooppalainen noitaperinne elää Suomessa voimakkaimpana Pohjanmaalla. Pääsiäisnoidat koettivat aikoinaan tuhota tai varastaa karjaonnon viemällä eläimistä karvoja ja nahanpaloja. Noituuden kohteeksi joutuneita lemmiä odotti surkea kohtalo, ne ehtyivät kesällä tai joutuivat mehtänpeittoon. Entisaikojen taikauskoinen väki vietti noita-akkojen liikkuma-aikaa sydän kurkussa ja monenlaisiin varokeinoihin ryhtyen. Noitien kulku navettaan koettiin estää kaikin keinoin. Noitien karkottamisperinne elää edelleenkin erityisesti Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla lankalauantaina sytytettävien, runsaasti savua tuottavien pääsiäiskokkojen eli pääsiäisvalkeiden muodossa.

Pääsiäiskellojen soitto Pääsiäiskellojen soitto oli Putkilahdessa kokemukseni mukaan elävää perinnettä ainakin vielä 1960–70 -luvuilla, perinne taitaa jatkua vieläkin. Käsitykseni mukaan tapa soittaa pääsiäiskelloja on tunnettu Suomessa vain siellä täällä suppeilla alueilla. Esim. kumpikaan allamainitsemistani läheteoksista ei puhu asiasta mitään. Se sijaan esim. Put-

kilahden Kylälehti (toukokuu 2006) kertoo kellojensoitosta!

Pääsiäiskelloja soitetaan lankalauantain jälkeisenä yönä keskiyön aikaan. Kelloina on esim. lehmänkelloja ja pieniä vellikelloja. Kellojensoitoperinteen taustasta on erilaisia käsityksiä: haluttiinko talonväki herättää juhlimaan Kristuksen nousemista kuolleista vai pyrittiinkö lehmänkelloilla karkottamaan kesäksi pedot karjan kimpusta? Myöhemmin kellojen soitto sai riehakkaitakin piirteitä. Soiton kohteena oleva talonväki pyrki tekemään leikkimielisiä keposia kellonsoittajille. Muistan joskus koltiaisena itsekin syylistyneeni tähän.

Mainittu kylälehden numero kertoo elävästi keskiyön putkilahtelaisesta soitotapahtumasta: ”Puolen yön jälkeen hiippaillaan talojen nurkilla, etsitään, josko on ansoja, sitten mennään makuuhuoneen ikkunan alle ja mahdollisimman kovaäänisesti soitetaan kelloja ja metelöidään, jotta talonväki saadaan hereille. Talonväki saattoi pilata kellonsoittajien aikeet viritämällä pihalle ansoja, vastakellonsoitolla tai kirkkailla valoilla”.

Pääsiäispöydän antimia ja pääsiäisen satuhahmoja

Pääsiäismunilla on keskeinen rooli kristikunnan – niin itäisen kuin läntisenkin – juhlaperinteessä. Muna on uuden elämän vertauskuva. Sen kuori kätkee

sisäänsä salatun tulevan, jonka vapautumista vielä odotetaan. Munankuoren selitetään vertautuvan Kristuksen hautaan, josta elämä murtautuu ulos. Keltaiset kananpojat puolestaan muistuttavat salaisuuden avautumisesta uudeksi elämäksi.

Munat kuuluvat pääsiäisen ruokapöytään. Maalatut kananmunat ovat myös pääsiäisen ajan tyyppillisimpiä koristeita. Kananmunia piilotetaan, etsitään, vaihdetaan ja niillä myös leikitään, esimerkkinä liitsausleikki, missä keitettyjen munien terävät päät kopautetaan yhteen ja voitajaksi selviytyy se, jonka muna kestää eniten kopautuksia.

Ruoho ja puut viheriövät Keski- ja Etelä-Euroopassa jo pääsiäisen aikaan. Niitä korvaamaan meillä yleistyi 1960-luvulla tapaa kasvattaa sisällä pääsiäisruohoa. Ruoho koristellaan mm. pääsiäistipuilla ja -munilla. Pohjois-Euroopassa on jo pitkään uskoteltu, että nimenomaan jänis tuo kilteille lapsille pääsiäismunia, joten munia tuova ja piiloteleva pupu onkin suosittu pääsiäisen satuhahmo. Kukko on tärkeä kristillinen symboli, sitä on kirkkotaiteessa käytetty valvomisen ja valppauden vertauskuvana. Maailman kuuluisin kukko havahdutti kiekaisullaan Pietarin, joka oli juuri kieltänyt Jeesuksen kolme kertaa. Suomen lapsille munivassa pääsiäiskukossa yhdistyvät omalaatuisella tavalla aapiskukko ja pääsiäispupu.

RISTO PERTTULA

Keskeiset lähteet:

Juha Nirkko: Pääsiäinen – juhlatietoa, kuvia ja kertomuksia

Kustaa Vilkuna: Vuotuinen ajantieto

LAATOKAN RANNALTA PUTKILAHTTEEN

Ensimmäinen muistoni Putkilahdesta on kun meidät oli majoitettu koululle. Siellä muistan kysyneeni äidiltä, että miksi me täällä lattialla nukutaan, eikö meillä ole kotia? Silloin elettiin ehkä vuotta 1944 tai -45. Meitä oli äiti ja viisi lasta, isä oli vielä sodassa. Nuorin, pikkuveli oli kuollut Jyväskylän asemalla 2-3 kk. ikäisenä.

Koululta meidät sijoitettiin asumaan Heikkilään ja siellä ollessamme syntyi Kirsti-sisko.

Seuraava asuntomme oli Peuhan talossa. Siellä syntyi Pekka-veli. Asunto oli tosi pieni isolle perheelle. Siellä muistan saaneeni ensimmäisen kerran isältä piiskaa, kun olin ottanut omenan talon puusta. Sisareni Raili oli sairaana ja ajattelin antaa omenan hänelle, mutta talon Iida näki ja kanteli isälle ja taidettiin saada jokainen piiskaa. En kyllä sen jälkeen omeniin koskenut.

Peuhassa oli iso sauna ja meitä oli siellä aina monta yhtä aikaa saunomassa. Onpa sellainenkin jäänyt mieleeni, kun talon piika oli vieressäni saunan lauteilla löylyssä ja hän puhalsi kuumaa höyryä käsivarteeni – ja sekös poltti!

Peuhassa ollessamme minä aloitin koulunkäyntini Putkilahden kansakoulussa.

Peuhasta muutettiin sitten Nikkilään.

Isä oli vuokrannut talon kaikkineen ja siellä asuimme neljä vuotta. Nikkilässä perheemme kasvoi taas, kun Erkki-veli syntyi. Työtä siinä talossa oli paljon, mutta oli myös kaikkea tarpeellista isolle perheelle, kun oli omasta takaa maitoa, lihaa, kananmunia ja viljaakin, että sai leipoa leipää. Olin aika pieni vielä silloin enkä joutunut paljoa töihin, paitsi Erkkiä minun piti hoitaa ja nukuttaa. Raili-siskoni sen sijaan joutui lypsämään lehmät aina aamuisin ennen kouluun lähtöään. Valittamista en kyllä koskaan kuullut hänen suustaan. Äidillä riitti puuhaa ison perheen ruokkimisessa ja talouden hoidossa. Piirakoita meillä tehtiin joka lauantai. Olipa talviaikana vielä vieras mieskin syömässä, kun oli metsätoissa ja piti meillä kortteeria.

Nikkilästä muutettiin sitten Mäkelänimiseen taloon, jonka isä osti. Jonkun vuoden siinä asuttuamme isä osti Riilahdesta tontin Päijänteen rannalta. Sinne sitten rakennettiin talo, jossa perheemme asui ja viimeksi äiti ja isä kaksistaan. Äitini kuoli lyhyen sairauden jälkeen 74-vuotiaana 1986. Isä asui kaksi vuotta yksistään, kunnes tapasi karjalaisen lesken ja avioitui hänen kanssaan. Isä eli Huittisissa vielä useita vuosia kunnes hänenkin matkansa päättyi

Putkilahden kyläseura ry

Kevät- kokous

sunnuntaina 29.4.2011 kello
19.00 Koulupuistossa.

Esillä sääntömääräiset asiat.

Kahvitarjoilu kello 18.30.

Tervetuloa!

Seuran tarkoituksena on

- työskennellä toimialueensa sivistyksellisten, sosiaalisten ja taloudellisten olojen kehittämiseksi sekä viihtyisyyden lisäämiseksi
- olla toimialueensa asukkaiden yhdysiteenä ja yhteistoiminnan kehittäjänä

Tarkoituksensa toteuttamiseksi seura

- järjestää kurssseja, iltamia, tupailtoja, kilpailuja, arpajaisia ja retkiä
- tukee jäsentensä osallistumista koulutukseen
- järjestää tilaisuuksia neuvotella ja päättää kylän yhteisistä asioista
- edustaa kyläkuntaa ulospäin yhteisissä asioissa
- edesauttaa talkootoimintaa
- ottaa vastaan lahjoituksia, testamentteja
- omistaa ja ylläpitää kiinteää ja irtainta omaisuutta
- tekee kylää tunnetuksi
- vaalii yhteisön kulttuurihistoriallista taustaa
- edesauttaa kylällä toimivien yritysten toimintaa
- myöntää lahjoituksia tai stipendejä kylän tulevaisuutta parantavien toimien johdosta
- toimii yhteistyössä muiden järjestöjen ja yhteisöjen kanssa

vuonna 1997. Kuollessaan isä oli 87-vuotias.

Sisaruksistani kaksi, Raili ja Juhani ovat jo kuolleet. Maire-siskoni asuu Suolahdessa ja Kirsti Ruotsissa. Veljistäni Lauri asuu Helsingin puolella, Pekka Laukaassa, Erkki Vääksyssä ja minä, Kaarina, asun Toivakassa.

KAARINA WALDÉN OS. JERMORANTA

KAUPUNGIN VIHERRYHMÄN SEMINAARI

Jyväskylän kaupunkiin laaditaan tämän vuoden kuluessa viherpolitiikka. Ajatusten ja ideoiden synnyttämiseksi on tänä keväänä käynnissä miniseminaari-sarja, jonka yksi tilaisuus pidettiin 17.3.2011 Putkilahden kylätalolla. Kaunis maisema, ihana aurin-
gonpaiste ja herkullinen pullantuoksu loivat mahtavat puitteet!

Tilaisuuden aiheena oli maaseudun maisemat ja kyläympäristöt. Tilaisuuteen osallistui joukko kaupungin viheralueista,

metsistä ja maaseutualueista vastaavia edustajia. Alustajiksi oli pyydetty ylitarkastaja Liisa Horppila-Jämsä ELY-keskukselta sekä maisema-arkkitehti Timo Suominen, joka itsekkin on Putkilahden asukas. Heidän esityksissään sivuttiin paljon Putkilahden kysymyksiä, onhan Putkilahti Jyväskylän kaupungin ainoa valtakunnallisesti arvokas maisema-alue.

Keskusteluissa pohdittiin mm. avoimien alueiden säilyttämismahdollisuuksia, jossa

keskeisessä roolissa on maataloustoiminnan jatkuminen alueella. Kaavoituksella voidaan ohjata rakentamista siten, ettei arvokkaita näkymiä pilata ja että uudisrakentaminen sijoitetaan perinteisesti sille sopiville paikoille. Tilaisuudesta jäi paljon hyviä ajatuksia viherpolitiikan eteenpäin viemiseksi.

MERVI VALLINKOSKI

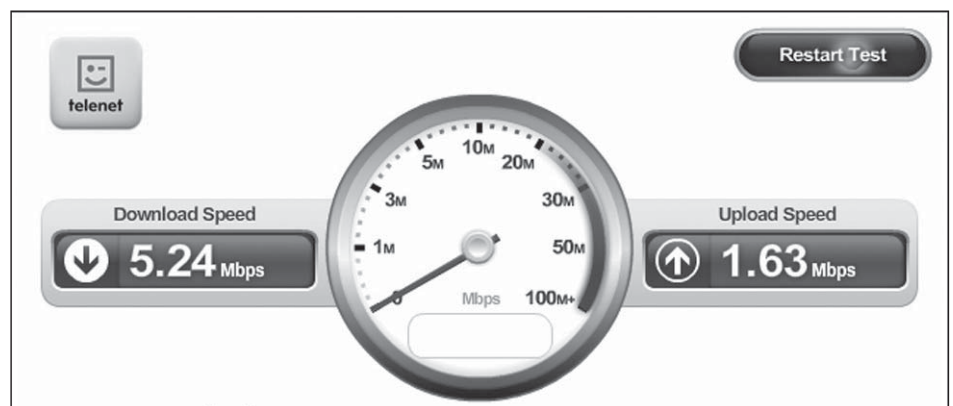
MAISEMA-ARKKITEHTI

KAUPUNGIN VIHERRYHMÄN PJ

NETTIYHTEYDET LANGATTOMASTI

Uusia Soneran ADSL -internetliittymiä ei ole enää parin viime vuoden aikana saanut Putkilahteen ja nykyisistäkin ADSL-liittymistä Sonera pyrkii eroon mahdollisimman pian.

Joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta kovin suurta harmia Soneran ADSL-liittymistä luopumisen ei pitäisi tuottaa. Langattomat nettiyhteydet Putkilahdessa ovat viime vuoden aikana olennaisesti parantuneet. Itse en enää vapaaehtoisesti käyttäisi Soneran ADSL-liittymää, koska langaton nettiyhteys on nopeampi ja halvempi. Nykyisin kylän keskustassa

(Putkilahden Koulupuistossa) toimii Elisan/Saunalahden, Soneran ja DNA:n langaton 3G-verkko. Nettitikun ja Mokkulan lisäksi tarvitaan kylläkin pieni lisäantenni. Langaton nettiyhteys maksaa 10 – 20 euroa kuukaudessa ja tyypillinen nopeus on 2 – 5 Mbps.

Haja-asutusalueiden huonot nettiyhteydet ovat yleinen puheenaihe monin paikoin eikä syyttä. Internet tarjoaa monenlaisia palveluja vuosi vuodelta enemmän ja

enemmän, mutta taajamien ulkopuolella internetyhteydet ovat olleet hitaita ja epävarmoja. Putkilahdessa on edelleen kehnot nettiyhteydet taajamiin verrattuna, mutta tilanne on kyllä ilahduttavasti parantunut viimeisen kahden vuoden aikana.

Lähivuosina on jälleen parannusta odotettavissa, kun 4G-verkko rakennetaan ja valokuituyhteys saapuu kyläämme.

VALTO KOSKINEN

LÄHETTÄJÄ:
PUTKILAHDEN KYLÄLEHTI
VESPUOLENTIE 1977 B1
41870 PUTKILAHTI, FINLAND

HPN-Pelti

rakennuspeltityöt
ammattitaidolla

0500 615263

Postiosoite:
Honkalanmutka 2 B 3
41800 Korpilahti

*Referensikohde Putkilahdessa:
Koulupuiston uusi katto (2004)*

LM-SÄHKÖ

Korpilahdentie 808
19920 Pappinen
 0400 476 559

- ▶ sähköasennukset
- ▶ teleasennukset
- ▶ sähkösuunnittelu

SÄHKÖ-HENKKA OY

Sähköurakointi ja
antenniasennukset

Kariharjuntie 9, 19650 Joutsa
Henkka: 0400 643 448

www.sahko-henkka.fi

ME PALVELEMME Aukioloaikamme:

ma - ke klo 9-15.45, to klo 9-16.30, pe 9-15.45

Tilit ja kortit	010 254 5101
Asunto- ja muut luotot	010 254 5102
Säästäminen ja sijoittaminen	010 254 5103

Notariaattiasiantuntija Reijo Säkkinen	010 254 5150
Myyntipäällikkö Sari Vesterinen	010 254 5155
Toimitusjohtaja Tuomas Kupsala	010 254 5160

Telefax	010 254 5170
Verkkopalvelut	www.op.fi

Etua elämään. OP-Pohjolasta.

KORPILAHDEN
Osuuspankki

CUTRIN

PARTURI - KAMPAAMO

lovi & laikku

JENNA: ☎050 528 5612
NOORA: ☎041 505 6317
HEIDI: ☎040 353 3015

MARTINPOLKU 13C19
41800 KORPILAHTI

MYÖS RAKENNEKYNNET!

KORPILAHDEN APTEEKKI

p. (014) 821 775
Avoinna:
ma - pe 9 - 17
la 9 - 13

www.korpilahdenapteekki.fi

LUHANGAN SIVUAPTEEKKI

p. (014) 877 271
Avoinna:
ma - pe 9.30 - 16.00

TARMO
LÄHIKAUPPIAS

Virran Puoti

Puoti avoinna
ma-to 9.30-17.00, pe 9.30-18.00,
la 10.00-15.00

päivittäistavarat
kahvio

bensiini 95E, polttoöljy
rauta ja maatalous

valokopio- ja nettipalvelu

WWW.VIRRANPUOTI.FI

PUHELMET: 014-825 177

VIRRAN PUOTI, VESPUOLENTIE 1950 B, 41870 PUTKILAHTI